

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

IX. De origine litterarum Samaritarum & Judaicarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

niverint, tum vero aperte cognoscent, quam infirmum ex hujusmodi originationibus procudatur argumentum, ad nimiam linguæ Ebraicæ vetustatem comprobendam.

Tertium argumentum.

VI. Hæc quæ dixi ostendunt argumenti levitatem, quod Deorum Ethnicorum nomina, ex Ebraica, ut volunt, lingua detorta subministrant; nam ex notationibus illis nominum pleræque itidem valde incertæ sunt, & si quæ certæ sunt, proflexerunt illa nomina à Chananæa lingua, sive Ebraica, per commercia & colonias Ægyptiorum & Phœnicum, quæ fere fuerunt Abrahamo recentiores. His gentibus bona Græcicæ Theologiæ pars accepta referenda est, & Græcorum Deorum complures Mose recentiores esse merito scripsit Clemens Alexandrinus; & nos Mosem ipsum eos esse satis probavimus. Græcorum autem numinibus recentiores sunt etiam gentium occidentalium Dii: nam quicquid istis vetustius jactant, nugæ sunt, & fabulæ meræ, quarum in veteribus memoriis indicia extant omnino nulla.

Clem. Alex. Strom. 1.

Quartum argumentum.

VII. Ex eorumdem Phœnicum peregrinationibus factum est, ut in Occidente multa extiterint Ebraicæ vestigia. In Oriente vero tot bella gesserunt Israëlita; tot incursionibus lacesiti sunt à vicinis gentibus; tot *μετοικιστῶν* & *Ἰσραηλιτῶν* in Ægyptum, in Babyloniā, & Assyriam disseminati, ut minime mirum sit linguam Ebraicam cum ipsa gente quaquaverfus se diffudisse; ac proinde corruit quod inde constat est quartum argumentum. Adde linguarum diversitatem tantam non fuisse, ut omnis omnino illarum affinitas extincta sit. Constituerat Deus universalem illam linguam ita perturbare, uti opus inceptum Babelicæ turris intermitteretur. Satis ad id fuit alterum alterius loquelam non intelligere. Quantalibet autem Chaldaicæ, Arabicæ, Ægypticæ, aliisque cum Ebraica intercedat affinitas, nihilo magis tamen qui unam recte norit, omnes noverit. Purima vocabula Persicæ & Germanicæ linguæ communia observantur viri docti; plurima quoque Græcæ & Germanicæ non unam tamen ex altera provenisse quisquam opinor, dixerit. Hinc denique facile se expedient, qui primævam linguam divisam in omnes linguas ac dispersam fuisse statuunt, tum cum ea exortæ sunt: nemini enim non apertum erit ac perspicuum, unde contigerit ut aliquam cum aliis omnibus linguis affinitatem videatur Ebraicam retinere. Quod autem scripsit Hieronymus, linguam Ebraicam omnium linguarum esse matricem, nimis late patet, & angustius concludendum est, intra eas videlicet linguas ac gentes, quarum auctores Chananæi habendi sunt.

Hier. in Soph. cap. 3.

Quintum argumentum.

VIII. Postrema ratio ab Ebraicæ linguæ simplicitate & castitate deprompta, facili negotio retunditur: nam cum aliquam ipsi cum aliis linguis cognationem esse constet, puta cum Chaldaica & Arabica, quæ potius voces communes ex illa in has, quam ex his in illam transiisse demonstrabitur? Nam quod aiunt *מלך* prius esse quam *מלכא*; neque ut hoc ita esse probent rationem afferunt, neque ullam quæ id persuadeat ego video. An quod hoc est illo litera una longius? Ergo Latinæ voces, *mors*, *fors*, *sub*, *ancilla*, antiquiores sunt illis unde ortæ sunt, *μῆρς*, *ὄρεσ*, *ῥα*, *ἀφροδῖτος*; & Gallicæ voces, *tempus*, *corpus*, *ail*, *sens*, *fouir*, *ouir*, *cruel*, antiquiores illis, *tempus*, *corpus*, *oculus*, *sensus*, *fodere*, *audire*, *crudelis*: quod falsum tamen est.

De origine literarum Samaritanarum & Judaicarum.

IX. Ebraicas literas, sive characteres, dixi esse duplicis generis; Samaritanos, quorum auctorem alii Sethum, Abrahamum alii esse putant; & Judaicos, quos Efdras, non sine Synagogæ magnæ, uti quidem reor, auctoritate ac nutu, captivitatis Babylonicæ temporibus ad describenda sacra Volumina usurpavit, desitis Samaritanis qui hætenus inter Ebræos fuerant in usu. Ego vero de elementis Ebraicis non aliter ac de Ebraica lingua sentio, prisca nempe illa, quæ Samaritana appellantur, mera esse Chananæa, usque tum primum usum esse Abrahamum, cum in Chananæam venit, & regionis illius linguam didicit; ac ea demum posteris cum lingua tradidisse, abolito Assyriarum literarum & linguæ usu, quas ad hoc tempus usurpauerat. Ante Diluvium, vel confusionem Babelicam, scripturæ & literarum usus repertus sit, necne, incertum relinquo; adeo obscura res est, & argumenta levia, quibus probatur vel refellitur. Postquam turbata est hominum loquela ac divisæ, tum vero ad notandos animi sensus & exprimendas voces, adhibitos reor characteres diversis temporibus, prout singularum gentium necessitas & ingenii largitor usus postularat; sive jam ante usurpationem soliti essent, sive jam tum primum reperti. Pristinæ vero elementa, quæ ante Babelicam confusionem in usu fuisse dicuntur, quoniam incertum est an aliqua tum fuerint, eo etiam incertius est quid illis factum sit: nec sine temeritate & reprehensionis periculo affirmaverit quisquam, vel ea exolevisse, vel in gentis alicujus usum velut hæreditario jure transiisse. Quocirca merito dubitat Augustinus, an satis probari possit Ebræas literas à primis hominibus fuisse inventas, Noacho deinde traditas, ad Abrahamum demum ejusque posteros fuisse transmissas. Sua ergo elementa habuit Assyria gens, sua etiam Chananæa. Illis cum assuevisset à pue-

August. Quest. 69. in Exod.

ro Abrahamus, Chananæis uti cœpit, cum in Chananæorum regionem venit; nec eorum abjecerunt usum Abrahami posterum, quoad in Chaldaeam traducti priscos Assyriorum characteres resumerunt. In eam sententiam his adducor argumentis. Græcos à Phœnicibus, seu Chananæis literarum characteres accepisse, auctoritate Herodoti, aliorumque complurium satis constat. Atqui tanta est Samaritanos inter characteres & Græcos similitudo, quam ob oculos posuit Josephus Scaliger in erudita dissertatione de literis Ionum, ut manifestum sit ad illorum exemplum Græcos esse formatos. Unde efficitur Samaritanos seu priscos Ebraicos eosdem esse ac Chananæos. Patet præterea ab Assyriis elementis differre Samaritica: nam vel ipso inspectu tanta apparet utrorumque discrepantia, ut aliquando fuisse eadem minime credi possit. Nec enim tantis mutationibus obnoxii sunt characteres literarum, quantis linguæ ipsæ, cum sint certis ductibus & figuris circumscripti ac determinati. Major autem Ebraicæ linguæ seu Chananææ cum Assyria intercedit affinitas, quam literis ipsis; quæ si tantillum quid habere videntur similitudinis & cognationis, id ab Ebraeis ipsis illatum reor, quorum manus Samaritanis literis insuefactæ cum Assyrias asciscerent, pristinos ductus non ita dedidicerunt, ut non ad eos etiam in vitæ flederentur; atque ita Chananæos & Assyrios characteres coaluisse in Ebræos hodiernos, quemadmodum Chananææ & Assyriæ linguæ permissio, post captivitatem Babylonicam, Aramæam seu Syriacam linguam peperit. Quo sensu dixisse videtur Hieronymus Esdram Judaicas literas reperisse, ut pote ab Assyriis paulum diversas, Chananæarum vero valde dissimiles: quarum Judaicarum usum præ cæteris invexit Esdras, clarissimus illa ætate inter Judæos Scriba, & Legis Doctor ac reparator: accedente florentissimæ Synagogæ, quæ Magna appellabatur, imperio, sine quo nec id attentasset Esdras; nec si fecisset, successum res habuisset. Huc adde tralatitiam fuisse & per vulgatam multorum e Veteribus sententiam, Phœnicibus literarum inventionem debere, nedum literas ipsos ab aliis accepisse. Cum ergo Samaritani characteres, quos ab Abrahami ætate Ebræi usurpaverunt, sint Chananæorum perfimiles, vel potius iidem, ab Assyriis vero prorsus diversi, utrum verisimilius esse dicendum est, eos ex Assyria in qua non fuerunt in Chananæam in qua fuerunt detulisse Abrahamum, & nepotibus transmisisse: an potius advenientem in Chananæam, gentis illius cum qua conversaturus erat, linguam ac scripturam didicisse, patriæ linguæ ac scripturæ usu tantisper intermisso? Nec Diodorum moror, qui Phœnices literas accepisse scribit à Syris, quibus quidam Assyrios illic significari volunt, ego vero Ebræos ipsos interpretor, Mosem nempe, aut Abrahamum, quos literarum inventores falso plerique existimant. Unde Eusebius, *ἰστορίῃ*, inquit, *ἡ ἀρχὴ τῆς ἐβραϊκῆς γραμμικῆς ἐπινοήσεται ἡζουὶν ἀπὸ τοῦ Μωϋσέως ἢ ἀπὸ τοῦ Ἀβραάμ, τῶν γὰρ τῶν φωνῶν τῶν ἰουδαίων οὐκ αὐτῶν ἐστίν. Sunt vero qui Syros literas primos reperisse dicant. Syri sane hi, fuerint Ebræi, qui Judæam Phœnices vicinam colunt.* Hinc Eupolemus, ut sæpe jam dixi, Mosem Judæis literarum usum tradidisse docuit, Judæos vero Phœnicibus. Quæ à vera prorsus ratione repulsa sunt.

X. Plane vero aspernamur deliria Rabbiorum, qui ut Samaritanæ scripturæ eriperent gloriam sanctitatis, & in Judaicam hodiernam qua utuntur transferrent, nihil non moliti sunt. Quidam affirmare ausi sunt Judaica scriptura exaratam primum fuisse Legem & reliquos deinde Libros sacros; ac sanctam fuisse scripturam hanc, & rebus sanctis destinatam; Samaritanam vero profanam, & in rebus profanis à majoribus suis usurpari solitam; cujus intermisso in Babylonia usu Judaicam solum retinuerint. Sic R. Obadias de Bartenora, sic R. Jacob in Oculo Jacobi, sic R. Juda Muscato in librum Cozri, sic R. Azarias in Meor enaiim, sic alii bene multi. Probationes opinionis hujus solidas afferunt omnino nullas, nec vero quas afferant ulla habent; tantum somnia sua sic tanquam *νεκρὰ δόξας* valere volunt. At Thalmudistæ Angelum scripturæ hodiernæ auctorem fingere maluerunt. Eum enim qui inter Baltassaris epulas muro verba hæc inscripsit, Mane, Thegel, Phares, hodierno Judæorum characterem usum tradunt, hunc suis Danielem tradidisse, Esdram vero Libros sacros eo postmodum deseripisse. Sic & R. Selomoh Jarchi, & R. Samuel Japhe in libro cui nomen est Pulcher visu. Addit ille characterem hunc statim didicisse, non Judæos solum, sed Assyrios quoque; nec enim Samaritanum fuisse, aut Assyrium, sed prorsus novum & ab Angelo inventum. Nempe pudebat Rabbios scripturam ab Assyriis accepisse: quod ne faterentur, omnia mendaciis suis miscere maluerunt. Verum cum in tribus dictionibus, Mane, Thegel, Phares, Angeli manu ad murum exaratis, non omnes reperiantur Judaicæ literæ, ecquem reliquarum auctorem jaetabunt? Valeant ergo cum suis deliramentis Rabbini: nos certis insistentes vestigiis, non ἀσεβῶσιν, nec temere errantes veritatem sectamur.

Herodot. lib. 5. cap. 58.

Hieron. Prol. Galeat.

Diod. lib. 5.

Euseb. Præp. lib. 10. cap. 5.

Eupol. apud Clement. Alex. Strom. 1.

Refelluntur argumenta Rabbiorum super iuris que.

Obad. in Misn. tract. 117. sect. 4. Num. 5. Cozri cap. 68. Azar. Meor. en. Part. 1. cap. 68. Thalm. in Sanhedr. sect. 2. & ibi R. Selom.